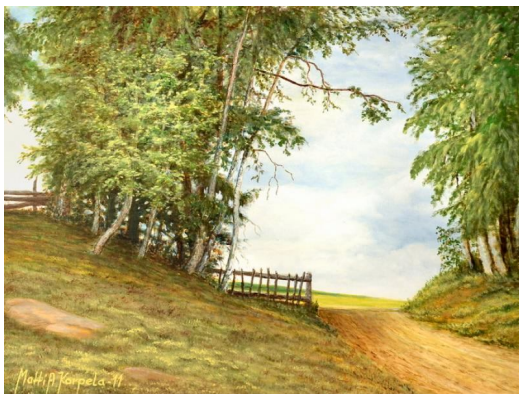

Matti Armas Korpela kiállítása

A Debrecenben élő finn festőművész, a Holló László-díjas Matti Armas Korpela kiállítása október 17-én nyílt meg az egyetemen, az Élettudományi Galériában. A kiállítást Maticsák Sándor, az egyetem Finnugor Tanszékének vezetője nyitotta meg, majd Lovas Kiss Antal, a Néprajz Tanszék docense méltatta a művész teljesítményét.

Maticsák Sándor megnyitó beszéde:

Kedves Barátaim, Tisztelt Közönség!

Nagy örömmel szolgál, hogy ilyen sokan megtisztelték jelenlétükkel ezt a rendezvényt, a Debrecenben élő neves finn festőművész kiállítását. Mielőtt Korpela úr munkásságának méltatására sor kerül, engedjék meg, hogy néhány szót szóljak a finn–magyar kapcsolatokról.

A finn a jelenkori Európa nyelveinek rangsorában a beszélők száma alapján a 22. helyet foglalja el, mintegy 5,3 millió fővel. Ha összevetjük a hasonló nagyságú nyelvekkel, például a dánnal vagy a norvéggal, első pillantásra is szembeszökő, hogy mennyivel intenzívebben van jelen a magyar tudományos és kulturális életben Finnország. Ennek oka elsődlegesen természetesen a finnugor nyelvrokonság eszméjében keresendő, amely – habár sokan sokfelől támadják – az értő, művelt nagyközönség körében szerencsére még mindig evidenciának számít. De a kapcsolatok természetesen régóta túlnőtték a nyelvrokonság kereteit.

Debrecen városa és a Debreceni Egyetem mindig is kiemelt helyet foglalt el e kapcsolatokban. Magyarországon a nagy tudományegyetemek mindegyikén folyik finn és finnugor oktatás. Hazánkban az első finnugor tanszék Budapesten létesült 1872-ben. Debrecenben 1914-től oktatnak finn nyelvet (idén ünnepeltük ennek centenáriumát), 1952-ben jött létre a magyar nyelvészeti tanszéktől függetlenül működő finnugor tanszék. Az első finn lektor 1971-ben kezdte meg működését, s azóta folyamatos a finntanárok jelenléte egyetemünkön.

A kívülálló úgy láthatja, hogy a finn–magyar, magyar–finn szótárak készítése egyfajta debreceni specialitás. Az elmúlt fél évszázad szótárkészítői mindannyian a debreceni egyetem tanárai voltak,

Papp István, Nyirkos István és Jakab László szótárai nagyon sok nyelvtanuló életének nélkülözhetetlen tartozékai a mai napig. Emellett tanszékünk tanárai a nyelvkönyírásban is igen aktívak: a tanszék korábbi vezetőjének, Keresztes Lászlónak a könyveiből generációk tanultak, a jelenlegi tanszékvezető finn nyelvkönyve pedig a mai egyetemisták életét keseríti meg.

A kapcsolatok igen jelentős állomásai a nemzetközi találkozók. Debrecen 1990-ben adott otthont a nemzetközi finnugor kongresszusnak, 2006-ban pedig a nemzetközi hungarológiai kongresszus házigazdája volt: mindkét eseményen nagyon sok finn kolléga vett részt. Tanszékünkön folyamatos a tanár- és diákcseré, elsősorban testvárosunkból, Jyväskyläből érkeznek rendszeresen vendégprofesszorok. Évente mintegy 15 diákot küldünk el hosszabb-rövidebb időre Finnországba nyelvet tanulni, a finn kultúrával ismerkedni.

Az egyetemi képzés mellett a kapcsolatok fejlesztésében és fenntartásában rendkívül fontos szerepe van a finn–magyar baráti társaságoknak és a kitűnően működő testvárosi intézményrendszernek. Jelenleg Ajkától Zircig 60 településünknek van finn „párja”. Köztük vannak megyeszékhelyek, nagyvárosok és falvak – mint például Kozármisleny és Révfülöp – egyaránt. A kapcsolatok ma is magas szintűek, aktívak, de talán még a jelenleginél is fontosabbak voltak a hetvenes-nyolcvanas években. Finnország politikailag semleges országnak számított, Magyarországról viszonylag könnyen el lehetett utazni az ezer tó országába. A magyarok nagyon szívesen mentek megnézni, milyen egy jól működő jóléti társadalom (sok magyar egyik kedvenc filmje a hatvanas évek életérzését bemutató Csinibaba, amelynek híres mondása – Helsinki az már nyugat? – szinte szállóige lett), a finnek pedig nagyon szívesen jöttek hozzánk a pusztát meglátogatni, gulyáslevest enni és szilvapálinkát inni – és persze emellett megismerni kultúránkat, értékeinket. Mára ez a fajta érdeklődés lanyhult, hiszen a fiatalabb generációt már nem a pulikutyá és a gulyásromantika érdekli, de még mindig sokan érdeklődnek országunk iránt.

Mind a testvárosi kapcsolatokban, mind a baráti társaság aktivitásában Debrecen élenjáró szerepet tölt be, hála a sok lelkes finnbarátnak, akik közül név szerint Salamon Ágnes emelem ki, aki nemcsak e téren tölt be fontos szerepet, hanem a Csokonai Gimnázium finntanáráként is igyekszik gondoskodni az utánpótlásról, igyekszik mihamarabb megfertőzni a legfiatalabb nemzedéket is a finnszeretet eszményével.

Az utóbbi időben egy új nyelvtanulási motiváció is megjelent. Mind több finn vesz házikót magának Magyarország valamelyik szép vidékén, egyre több finn szót hallani Tokaj és Eger vidékén, s egyre többen telepednek le a Dunántúl borvidékein is. Közülük a legismertebb a Pécshez közeli, dél-nyugat-magyarországi Geresdlak, ahol már nagyszámú finn kolónia alakult ki, és a vegyes lakosság buzgón tanulja egymás nyelvét. S, mint ma is látjuk, vannak, aki Debrecen választották második házájuknak.

A finn–magyar kapcsolatok azonban nemcsak a tudomány terén ilyen aktívak, hanem a művészetek terén is igen jelentősek. Finnországban nagyon sok magyar zenetanár dolgozik, elég talán a Szilvay testvérekre utalnom, vagy a Kossuth-díjas Bogányi Gergelyre, aki a Sibelius Akadémián is tanult. Egyetemünk Zeneművészeti Kara nagyon intenzív kapcsolatokat ápol finnországi, elsősorban jyväskyläi kollégákkal.

S jelentősek a képzőművészeti kapcsolatok is, ennek ékes példája, rendkívül fontos mozzanata a mai kiállításmegnyitó is. S mielőtt átadom a szót Lovas Kiss Antal tanár úrnak, hogy a finn képzőművészetről és a Holló László-díjas Matti Armas Korpela művészetéről értő módon nyilatkozzon, azt kívánom, hogy minél több hasonló rendezvényen találkozhassunk, s minél több finn barátunk munkásságával ismerkedhessünk meg.